

PROVINCIALE COMMISSIE LEEFOMGEVING (PCL)

JAARVERSLAG 2013

MEI 2014

VOORWOORD

Geachte lezer,

Hierbij bieden wij u het jaarverslag 2013 van de Provinciale Commissie Leefomgeving (PCL) van de Provincie Utrecht aan.

In 2013 hebben wij met onze adviezen vooral ingezoomd op het landelijk gebied van de Provincie. De kwaliteit van het landelijk gebied is immers van cruciaal belang voor de kwaliteit van de leefomgeving in de Provincie als geheel. Wij hebben een uitgebreide analyse gemaakt van de opgaven in het landelijk gebied tegen de achtergrond van turbulente economische, bestuurlijke en financiële ontwikkelingen. Wij hebben de Provincie geadviseerd hoe om te gaan met deze uitdagende situatie. In samenhang met onze advisering over het landelijk gebied hebben wij een werkconferentie gehouden: "Driedubbele dynamiek in het landelijk gebied".

Ook hebben wij de Provincie aandachtspunten meegegeven voor het nieuwe Natuurbeleid. Bovendien hebben wij de Provincie geadviseerd hoe zij vroegtijdig kan inspelen op de komst van de nieuwe Omgevingswet.

Dhr. Drs. A.F. van de Klundert,

Mevr. Drs. J.E.H. van der Heijde

Voorzitter PCL

Secretaris PCL

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
1. Inleiding	4
1. De PCL	
2. Samenstelling PCL en secretariaat	
3. Missie en taakopvatting	
2. Uitgebrachte adviezen in 2013	5
1. Duurzame ontwikkeling van het landelijk gebied, deel 1: Opmaat voor advies (6 juni 2013)	
2. Duurzame ontwikkeling van het landelijk gebied, deel 2: Van minder middelen naar sterke strategie en samenwerking (30 oktober 2013)	
3. Aandachtspunten bij de nieuwe koers van het Natuurbeleid (4 september 2013)	
4. Inspelen op de nieuwe Omgevingswet (17 december 2013)	
3. Overige activiteiten	7
1. Werkconferentie	
2. Werkbezoek	
3. Overleg met	
4. Wijziging in samenstelling commissie	10
5. Vooruitblik op 2014	11
Bijlagen	12
1. Samenstelling PCL in 2013	
2. Bereikbaarheid	

1. INLEIDING

De PCL

De Provinciale Commissie Leefomgeving (PCL) adviseert GS en PS op strategische en integrale wijze over het beleid op het brede terrein van de leefomgeving. De PCL adviseert bij voorkeur aan het begin van de beleidsontwikkeling, wanneer er nog inhoudelijke keuzes gemaakt moeten worden. De commissie kan gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen. De PCL is een onafhankelijke adviescommissie. De leden zijn deels afkomstig uit de wetenschappelijke wereld, deels uit de praktijk van maatschappelijke organisaties. De commissie is ingesteld door Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten en op 31 maart 2009 geïnstalleerd door de Commissaris van de Koningin. De PCL heeft een wettelijke basis in de Wet ruimtelijke ordening en de Wet milieubeheer.

Samenstelling PCL en secretariaat

De commissie bestaat uit negen leden, inclusief de voorzitter. Zij hebben zitting op basis van hun deskundigheid op het werkterrein van de commissie. De voorzitter van de PCL is Bram van de Klundert.

Het secretariaat maakt om praktische redenen deel uit van de provinciale organisatie. Vanwege de onafhankelijkheid heeft de Provincie ervoor gekozen om het secretariaat onderdeel te laten zijn van de afdeling Bestuurs- en Directie Ondersteuning (BDO) en niet van een vakafdeling die zich met de leefomgeving bezighoudt. Het secretariaat bestaat uit een secretaris en een ondersteuner. Zie bijlage 1 voor de namen van de leden van de PCL en de medewerkers van het secretariaat.

Missie en taakopvatting

De PCL heeft als missie om een belangrijke bijdrage te leveren aan de kwaliteit van het provinciale beleid voor de leefomgeving. Zij doet dit door in adviezen haar visie te geven op zowel inhoudelijke vraagstukken als op processen, door onderbelichte punten naar voren te halen, kansen en bedreigingen te signaleren en door verbanden te leggen tussen verschillende thema's (bevorderen integraliteit). Daarnaast stimuleert de PCL ook de inhoudelijke discussie door minimaal één keer per jaar een werkconferentie te organiseren.

Vergaderfrequentie

De PCL komt eenmaal in de zes weken bijeen. Grotere adviesonderwerpen worden voorbereid in tijdelijke werkgroepen.

Opbouw van het jaarverslag

In **hoofdstuk 2** vindt u de samenvatting van de adviezen die de PCL in 2013 heeft uitgebracht. Ook wordt aangegeven hoe deze adviezen hebben doorgewerkt in het Provinciale beleid.

In **hoofdstuk 3** komen de overige activiteiten van de PCL aan de orde: De werkconferentie, het werkbezoek en het overleg met het MT-Beleid van de Provincie, de gedeputeerde en de Statencommissie RGW.

In **hoofdstuk 4** worden de wijzigingen in de samenstelling van de commissie vermeld.

In **hoofdstuk 5** wordt een vooruitblik gegeven op de activiteiten van de PCL in 2014.

2. UITGEBRACHTE ADVIEZEN IN 2013

In 2013 heeft de PCL de volgende adviezen uitgebracht:

1. **Duurzame ontwikkeling van het landelijk gebied, deel 1: Opmaat voor advies (6 juni 2013).**

In dit rapport heeft de PCL een uitgebreide analyse gemaakt van de opgaven in het landelijk gebied en de beschikbare financiële middelen. De PCL constateert dat de Provincie voor grote opgaven staat in het landelijk gebied en dat de omstandigheden voor de Provincie turbulent zijn: economische malaise, decentralisatie van rijkstaken, mogelijke opschaling van het provinciebestuur en bezuinigingen.

De PCL stelt vast dat de per jaar beschikbare financiële middelen voor het landelijk gebied in de periode 2012-2015 zijn afgenomen met ongeveer -24% (met een marge van -19% tot -26%) in vergelijking met de periode daarvoor. Vanwege de snelle veranderingen is het voor de Provincie van groot belang om de ontwikkelingen in opgaven en middelen goed te monitoren.

Daarnaast is de commissie van mening dat de veranderingen zo groot zijn dat er echte keuzes gemaakt moeten worden op welke terreinen publieke inzet nodig is en op welke niet.

De Provincie moet opnieuw haar positie en rol bepalen ten opzichte van andere partijen, zoals Rijk, gemeenten, maatschappelijke partners en bedrijven.

2. **Duurzame ontwikkeling van het landelijk gebied, deel 2: Van minder middelen naar sterke strategie en samenwerking (30 oktober 2013)**

Met de conclusies uit de Opmaat voor advies als basis, adviseert de PCL in deel 2 van het advies over het landelijk gebied over de rol van de Provincie. Volgens de PCL houdt de Provincie in het landelijk gebied een belangrijke en unieke rol. Belangrijke elementen van deze rol zijn: samen met andere partijen inventariseren van opgaven en op een aansprekende wijze formuleren van doelen, het stimuleren van inhoudelijke afstemming en synergie en het stellen van randvoorwaarden via de regelgeving. Aandachtspunten hierbij zijn: blijf als overheid op hoofdlijnen, voer een integraal beleid, kies voor een gebiedsgerichte regierol, let erop dat de regelgeving ondersteunend werkt aan het beleid en niet verlamdend, kies voor een positieve grondhouding naar andere partijen en durf duidelijk te zijn bij het handhaven van regels.

De PCL vindt het van groot belang dat de Provincie samen met partners op systematische wijze op zoek gaat naar baathebbers die kunnen bijdragen aan de financiering van gebiedsontwikkeling.

De PCL verwacht echter niet dat deze bijdragen de bezuinigingen op de overheidsbijdragen aan het landelijk gebied kunnen compenseren. Een tweesporenbeleid blijft nodig: Naast het stimuleren van nieuwe financieringsvormen blijft het zo goed mogelijk op peil houden van de overheidsinvesteringen van cruciaal belang voor de kwaliteit van het landelijk gebied.

Doorwerking in provinciaal beleid:

De PCL heeft geen reactie van de Provincie ontvangen op de adviezen over het landelijk gebied.

3. **Aandachtspunten bij de nieuwe koers van het Natuurbeleid (4 september 2013)**

In 2012 heeft de PCL een eerste advies uitgebracht met aandachtspunten voor het nieuwe natuurbeleid van de Provincie, in reactie op de startnotitie die de Provincie toen had uitgebracht. Het advies van de PCL aan de Provincie was om een heldere, wervende visie op de natuur op te stellen als basis voor samenwerking, waarin de inhoud centraal staat in plaats van regelingen en procedures. Ook gaf de PCL aan dat integrale gebiedsontwikkeling kansen biedt voor de natuur. Zo wees zij op de raakvlakken met beleid voor landbouw, energie, bodem, water en milieu, cultuurhistorie, gezondheid, economie en recreatie.

Vervolgens heeft de Provincie de conceptnota Natuurbeleid 2.0. opgesteld. In 2013 heeft de PCL met een tweede advies daarop gereageerd.

De PCL geeft in dit tweede advies aan dat zij de conceptnota Natuurbeleid 2.0. een goede nota vindt met een inspirerende en aansprekende beleidslijn. De PCL geeft echter de volgende aandachtspunten mee:

- Rol Provincie breder dan EHS, Natura 2000 en agrarisch natuurbeheer.
- Systeembenadering vraagt om ambities en doelen.
- Hoe gaat de Provincie de participatie van bewoners en organisaties bevorderen?
- Zorgvuldig omgaan met verandering agrarisch natuurbeheer.
- Visie op lange termijnontwikkelingen ontbreekt.

(Voor de toelichting op deze aandachtspunten zie het advies).

Doorwerking in provinciaal beleid:

Het advies van de PCL over het natuurbeleid uit 2012 heeft een duidelijke rol gespeeld bij de ontwikkeling van de beleidsnota Natuurbeleid 2.0. Met het tweede advies uit 2013 heeft de PCL vervolgens een reactie gegeven op de concept beleidsnota.

De PCL heeft op 12 september 2013 een uitgebreide reactie van de Provincie ontvangen op dit tweede advies over het Natuurbeleid. De Provincie geeft aan dat zij in hoofdlijnen de analyse van de PCL onderschrijft. Omdat de beleidsnota, zoals door GS wordt aangeboden aan Provinciale Staten, op de verschillende punten die de PCL noemt al is aangescherpt, ziet de Provincie geen reden om het stuk naar aanleiding van de reactie van de PCL aan te passen.

4. Inspelen op de nieuwe Omgevingswet (17 december 2013)

De Omgevingswet zal naar verwachting pas in werking treden in 2018. De PCL heeft zich in 2013 beziggehouden met de vraag op welke manier de Provincie hier nu al op kan inspelen. Ter voorbereiding op het advies heeft een vertegenwoordiging van de PCL deelgenomen aan de 'Dag van de Omgevingswet', georganiseerd door VVM, het netwerk van milieuprofessionals op 10 oktober 2013 in Den Haag. Hier kwamen zowel kansen als bedreigingen van de nieuwe Omgevingswet aan de orde. Ook heeft de PCL in de vergadering van 29 oktober 2013 twee externe deskundigen geraadpleegd over de Omgevingswet, namelijk Wouter van Zandbrink, secretaris van de landelijke adviescommissie Natuur en Landelijk gebied van de Omgevingswet en Wim Knoppert, voormalig coördinator invoering Omgevingswet bij de Provincie Gelderland.

Mede op basis van deze input adviseert de PCL de Provincie om nu al de volgende stappen te zetten:

1. Stel als PS en GS een integrale beleidsagenda op voor de bestuursperiode 2015-2019
2. Werk toe naar een integrale Omgevingsvisie
3. Denk goed na over provinciale belangen
4. Werk zoveel mogelijk gebiedsgericht om partners mee te krijgen in projecten
5. Stimuleer andere partijen om bij te dragen aan beleidsdoelstellingen
6. Benut de mogelijkheden die de Crisis- en herstelwet nu al biedt.

7. Werk aan een optimale maatschappelijke participatie
8. Maak een analyse van de bestuurlijke en ambtelijke organisatie
9. Start met voorlichting aan de ambtelijke organisatie
10. Investeer in een goede monitoring van beleidseffecten
11. Stimuleer ook gemeenten om zich voor te bereiden op de Omgevingswet

(Voor de toelichting op deze stappen zie het advies).

Doorwerking in provinciaal beleid:

Op 4 maart 2014 heeft de PCL een reactie ontvangen van GS op het advies over de Omgevingswet. GS geven aan het een beknopt en bruikbaar advies te vinden. Zij zullen onderdelen van het advies gebruiken voor de nog op te stellen "Procesnotitie voorbereiding invoering Omgevingswet Provincie Utrecht." GS zouden het op prijs stellen als het door de PCL te organiseren debat over de Omgevingswet ook voeding op zou kunnen leveren voor de uitwerking van de punten die GS in de procesnotitie gaan opnemen.

GS geven verder aan dat zij in deze coalitieperiode graag een vervolgadvisie van de PCL zouden ontvangen met betrekking tot de volgende twee punten:

- Ruimte voor regionaal maatwerk en flexibiliteit

Hoe kan maatwerk en flexibiliteit worden ingevuld op een zodanige wijze dat er ruimte is voor nieuwe ontwikkelingen zonder dat dit ten koste gaat van natuur- en milieukwaliteit?

- Optimale maatschappelijke participatie

De PCL adviseert de Provincie om te werken aan een optimale maatschappelijke participatie vanuit de netwerksamenleving. GS zijn geïnteresseerd in een nadere uitwerking en concretisering in relatie tot de Omgevingswet, waarbij ook een link wordt gelegd met de drie rollen die de provincie nu heeft: participeren, reguleren en stimuleren.

3. OVERIGE ACTIVITEITEN

Werkconferentie

In samenhang met de adviezen over het landelijk gebied heeft de PCL op 27 mei 2013 een werkconferentie gehouden in Congrescentrum Antropia in Driebergen: "Driedubbele dynamiek in het landelijk gebied: doelen, middelen, spelers."

Gast spreker was Professor dr. Ir. Hans Mommaas, hoogleraar Vrijetijdswetenschappen. In deze bijeenkomst hebben ongeveer 60 vertegenwoordigers van gemeenten, provincie, kennisinstellingen, agrarische organisaties, natuur- en milieuorganisaties, particulier grondbezit, gebiedscommissies en andere provinciale adviesraden voor de leefomgeving gediscussieerd over de grote opgaven in het landelijk gebied en de rol van de Provincie en andere partijen daarbij.

Van deze bijeenkomst is een verslag gemaakt en de resultaten zijn verwerkt in de adviezen over het landelijk gebied.

Impressies Werkconferentie "Driedubbele dynamiek in het landelijk gebied", 27 mei 2013

Foto 1: PCL voorzitter Bram van de Klundert

Foto 2: Gast spreker Hans Mommaas

Foto 3: impressie zaal

Foto 4: Oedzge Atzema en Bram van de Klundert (PCL)

Werkbezoek

Op 15 oktober 2013 heeft de PCL een werkbezoek gebracht aan Recreatieterrein Oortjespad in Kamerik. Hier is met horecaondernemer Hans Voorn en Marieke Fleeer van Recreatie Midden Nederland (RMN) gesproken over de ontwikkeling, exploitatie en inpassing van dit recreatiegebied en de rol van ondernemerschap hierbij.

Impressie PCL werkbezoek aan recreatieterrein Oortjespad in Kamerik

Horecaondernemer Hans Voorn

Marieke Fleeer (Recreatie Midden Nederland) in gesprek met Ko Droogers (PCL)

Overleg met:

MT-Beleid van de Provincie

Een afvaardiging van de PCL heeft eind 2013 met het MT-Beleid van de Provincie overlegd over het voorgenomen jaarprogramma voor 2014.

Gedeputeerde

De PCL heeft in 2013 tweemaal overleg gehad met gedeputeerde Bart Krol (ruimtelijke ontwikkeling en landelijk gebied), de vaste contactpersoon voor de PCL in GS. Hierbij is gesproken over de voorgenomen, lopende en uitgebrachte adviezen van de PCL en over de evaluatie van de PCL die in 2014 gehouden zal worden.

Statencommissie RGW

Een delegatie van de PCL heeft begin 2013 met de Statencommissie Ruimte, Groen en Water (RGW) overlegd over het PCL jaarprogramma 2013.

Op 28 oktober 2013 heeft de PCL een bijdrage geleverd aan een rondetafelgesprek van PS over het Natuurbeleid.

GS

Het overleg met GS over het jaarprogramma 2013 heeft eind 2012 plaatsgevonden.

Provinciale adviescommissies voor de leefomgeving en RLI

In februari 2013 heeft de PCL in Utrecht een bijeenkomst georganiseerd voor de voorzitters en secretarissen van alle Provinciale adviescommissies voor de leefomgeving en de landelijke Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur (RLI) om te onderzoeken op welke terreinen er afgestemd of samengewerkt kan worden.

Er is afgesproken om discussiebijeenkomsten te organiseren over het landelijk gebied, risicobeleid, beleid voor de Ondergrond en Omgevingswet en om hiervoor elkaar uit te nodigen.

4. WIJZIGING IN SAMENSTELLING COMMISSIE

In oktober 2013 heeft Jaap Docter, lid van de PCL vanuit de kring van het bedrijfsleven en werkzaam bij de Kamer van Koophandel, afscheid genomen van de PCL. De reden hiervan was dat hij een nieuwe functie heeft aanvaard binnen de Kamer van Koophandel in een andere regio.

Jaap Docter heeft zich gedurende vier en een half jaar met veel enthousiasme en deskundigheid ingezet voor de PCL.

De voorzitter van de PCL Bram van de Klundert heeft hem hiervoor bedankt en grote waardering uitgesproken voor zijn inzet.

Afscheid van PCL-lid Jaap Docter

5. VOORUITBLIK OP 2014

In 2014 zal de PCL zich bezighouden met de volgende adviesonderwerpen:

- Netwerksamenleving en ondernemerschap op het terrein van duurzame energie
- Deltaprogramma en Toekomst veenweidegebieden
- Omgevingswet en rol Provincie
- Transitie in wonen en werken

De PCL zal over het adviesonderwerp Omgevingswet en rol Provincie een discussiebijeenkomst organiseren.

Aangezien de PCL in 2014 vijf jaar bestaat zal zij een opdracht verstrekken aan een extern bureau voor een evaluatie van de adviesrol en de opzet van de PCL.

Ter gelegenheid van het vijfjarig bestaan zal de PCL in 2014 ook een werkbezoek brengen aan de integrale gebiedsontwikkeling in het Grenspark Kempen-Broek in Limburg.

BIJLAGE 1:

SAMENSTELLING PROVINCIALE COMMISSIE LEEFOMGEVING (PCL) IN 2013

Kring	Naam	Organisatie/functie
Utrechtse gemeenten	Dhr. M. van de Groep	Burgemeester Gemeente Bunschoten
Bedrijfsleven/Economische ontwikkelingen	Dhr. H.J. Docter <i>(lid PCL tot 15 oktober 2013)</i>	Directeur Regionale Economie Kamer van Koophandel Midden Nederland
Waterbeheerders	Dhr. G.P.Beugelink	Hoogheemraad, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en Senior beleidsmedewerker Water en Ruimte, Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), Bilthoven
Landbouworganisaties	Dhr. H. Veldhuizen	Agrarisch ondernemer
Recreatie organisaties	Dhr. Ing. J.A.G.W. Droogers	Regiomanager Public Affairs regio West, ANWB
Milieu en natuurbeschermingsorganisaties	Dhr. Ir. J.A.C. Hogenboom	Directeur Natuur- en Milieufederatie Utrecht
Planbureaus ruimtelijke ordening, gezonde en duurzame gebiedsontwikkeling, milieu en natuur	Dhr. Dr. L. van Bree	Senior beleidsonderzoeker, Planbureau voor de Leefomgeving, Bilthoven
Universitaire kring	Dhr. Prof. Dr. O. Atzema	Hoogleraar Economische Geografie, Universiteit Utrecht
Ruimtelijke Ordening, Milieu, Natuur	Dhr. Drs. A.F. van de Klundert	Directeur Waddenfonds

Voorzitter:

Dhr. Drs. A.F. van de Klundert

Secretariaat:

Secretaris: Mw. Drs. J.E.H. van der Heijde, tel. 030-2582449

Provincie Utrecht, afd. Bestuur- en Directie Ondersteuning (BDO)

E-mail: PCL@provincie-utrecht.nl

BIJLAGE 2:

BEREIKBAARHEID

Het secretariaat van de PCL is onderdeel van de afdeling Bestuurs- en Directie Ondersteuning (BDO), team Bestuur en Internationaal (BIN) van de Provincie Utrecht.

Secretaris: Drs. J.E.H. van der Heijde

Telefoon: 030-2582449

E-mail: josefine.van.der.heijde@provincie-utrecht.nl

Beleidsondersteuner PCL: Drs. D.N. Nunumete

Telefoon: 030-2582146

E-mail: daphne.nunumete@provincie-utrecht.nl

Bezoekadres: Archimedeslaan 6, Utrecht

Postadres: Postbus 80300, 3508 TH Utrecht

E-mailadres: PCL@provincie-utrecht.nl

Website: www.provincie-utrecht.nl/pcl

Op de webpagina van de PCL staan de agenda's, verslagen en adviezen

PCL Provinciale Commissie Leefomgeving

Postbus 80300

3508 TH Utrecht

E: pcl@provincie-utrecht.nl

T: 030-2582449

www.provincie-utrecht.nl/pcl

Niets van deze uitgave mag worden veeelvoudigd, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming [MMC]